



Helse Midt-Norge
postmottak@helse-midt.no

Vår ref.

Deres ref.

Dato 18.05.2010

Strategi 2020 - Strategi for utvikling av tjenestetilbudet i Helse Midt-Norge Høringsvar fra Fosen DMS IKS

Kommunene på Fosen har vedtatt at Fosen DMS IKS skal være regionens utviklingsaktør i forhold til Samhandlingsreformen. Ettersom Strategi 2020 og Fosen-regionens samhandlingsstrategi henger tett sammen, sender Fosen DMS IKS en høringsuttalelse på vegne av eierne: Bjugn, Leksvik, Osen, Rissa, Roan, Ørland og Åfjord kommuner. Fosen DMS IKS inviterte eierkommunene til en felles samling for politikere, rådmenn og helseadministratorer den 28. april i Åfjord, der Strategi 2020 ble diskutert i sammenheng med Samhandlingsreformen og Omsorgsplan 2015. Utover dette vil de enkelte Fosen- kommuner kunne komme med egne høringsvar.

Dette høringsvaret er utformet med bakgrunn i drøftingene i styret for Fosen DMS IKS og ovennevnte felles samling og vedtatt av styret i møte den 18.mai. Tekst markert med grå bakgrunn er våre svar, mens resten av teksten må ses på som en utdypning ut fra Fosen DMS IKS sine erfaringer.

1. Er det enighet om de fire hovedutfordringene som beskrives i Strategi 2020?

- **Befolkningens sammensetning og behov endres**
- **Det vil bli tydelige krav til dokumentert kvalitet**
- **Ansatte i helsetjenesten blir en knapphetsfaktor**
- **Økonomisk vekst bremses for spesialisthelsetjenesten**

Fosen DMS er enig i hovedutfordringene som skisseres i strategien. Disse er sammenfallende med Samhandlingsreformens beskrivelse av utfordringer. Alle disse utfordringene er nasjonale, og er merkbare allerede i dag innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

I strategidokumentet påpeker HMN at den foreslåtte samhandlingsreformen vil medføre at en stor andel av nyutdannede helsearbeidere i årene framover må rekrutteres til kommunene i stedet for til spesialisthelsetjenesten. Fosen DMS ser at dette er en viktig påpekning, og det vil

være avgjørende at kommunene og spesialisthelsetjenesten ikke blir konkurrenter i kampen om arbeidskraft og kompetanse. Fosen DMS har allerede tatt grep for å imøtekomme utfordringene blant annet ved å etablere NettOpp Fosen, et nettbasert kompetanseprogram som vil bidra til å rekruttere og beholde kompetent arbeidskraft i regionen – god og skreddersydd kvalitet til en lavere kostnad enn tradisjonelle kompetansehevingsløp. Digitale Fosen på sin side er et utviklingsprosjekt med fokus på bruk av digitale media innen medisinsk utredning og behandling, pleie- og omsorgstjenester og kompetanseutveksling/-overføring.

Finansiering av Fosen DMS, har vært en stor oppgave for kommunene og spesialisthelsetjenesten. Samhandlingsreformen må avklare en langsiktig og forutsigbar finansieringsmodell som fremmer gode samhandlingstiltak. Strategidokumentets mål og prinsipper henger sammen med samhandlingsreformen og innebærer at kommunene og primærhelsetjenesten tar økt ansvar og overtar flere oppgaver og funksjoner.

En slik oppgaveoverføring har pågått over en tid allerede, noe som har påført kommunene ekstra utfordringer, når det gjelder kompetanse og ressurser. Fosen DMS har fra 2006 vært en ”testbed” for en slik oppgavefordeling: rett pasient på rett sted til rett tid. Dermed har Fosen-regionen sannsynligvis gode forutsetninger for å møte de skisserte utfordringene.

2. Er det enighet om de 5 strategiske målene som Helse Midt-Norge har satt for spesialisthelsetjenesten mot 2020? – Er det andre strategiske mål som vurderes som like viktige?

- **Styrket innsats for de store pasientgruppene**
- **Kunnskapsbasert pasientbehandling**
- **En organisering som underbygger trygge pasientforløp**
- **Rett kompetanse på rett sted til rett tid**
- **Økonomisk bærekraft**

Med utgangspunkt i Fosen DMS-modellen og erfaringer over år er vi enige i de foreslåtte strategiske målene. Tiltakene i Fosen DMS er etablert nettopp ut fra samme mål.

Fosen DMS mener at deling av kunnskap mellom spesialisthelsetjenesten og kommuner er avgjørende for at begge nivåene både hver for seg og sammen skal bli bedre, og for at Helse Midt-Norge skal kunne oppfylle de fem strategiske målene.

Et strategidokument for spesialisthelsetjenesten vil naturlig nok ha hovedfokus på behandling. Samhandlingsreformen har et vesentlig poeng med at samfunnet skal tone ned det ensidige fokus på behandling til fordel for et styrket fokus på forebygging og mestring. Fosen DMS har opprettet en egen folkehelse-enhet i tråd med at forebygging og tidlig intervensjon er et vedtatt satsingsområde i DMS’et. Fosen DMS er i ferd med å etablere et lærings- og mestringssenter som vil være en del av forebyggende helsearbeid rettet til risikogrupper og mennesker med kroniske lidelser. Denne satsningen planlegges som en nettverksmodell som kommer alle Fosen-kommuner til gode. I det forebyggende arbeidet forventer Fosen DMS at spesialisthelsetjenesten deltar med sin kompetanse.

Fosen DMS forutsetter at spesialisthelsetjenesten bidrar med samfinansiering av tiltak inntil samhandlingsreformens finansieringsmodell iverksettes. Der det allerede er etablert vellykkede tiltak må disse prioriteres for videreføring parallelt med eventuell etablering av nye prosjekter i regionen.

Utvikling og bruk av digitale verktøy er en viktig forutsetning for å kunne nå de strategiske målene. Spesialisthelsetjenesten bør ta høyde for både infrastruktur og organisering som støtter dette.

3. Er det enighet om de prinsippene for oppgavedeling som styret har vedtatt sendt ut på høring? – Er det andre måter å organisere tjenestene på som vil gi rom for å møte de utfordringene som er beskrevet? – Tjenesteorganisering innenfor følgende opplistede punkter er beskrevet i kapittel 4 i høringsdokumentet

- **Godt utbygde og kompetente prehospitale tjenester**
- **Det gode lokalsykehuset**
- **Psykisk helsevern og rusbehandling**
- **Fremtidig akuttkirurgi**
- **Fødselsomsorgen er en sammenhengende tjeneste**
- **Tilpasning av akutt-tilbudet for barn**
- **Tjenester i samhandling med kommunene**

Sett fra Fosen DMS har vi allerede kommet langt med oppgavedeling og utprøving av helhetlige standardiserte pasientforløp. Brukerundersøkelsen viser at pasientene er godt fornøyd med tjenesten som utføres.

Vi ser ikke at strategien vil gi stor forandring i lokalsykehusenes rolle og funksjon for de store pasientgruppene i Fosen-regionen, inklusive prehospitale tjenester, akutfunksjonen og fødeavdelinger. Dette er en region som består av kommuner fra begge Trøndelagsfylkene med to helseforetak og fire sykehus å forholde seg til. Her vil det regionale helseforetaket ha en viktig rolle i å bygge bro mellom de ulike partene på tvers av grenser.

Det er ønskelig med en sterkere involvering fra spesialisthelsetjenesten mht kvalitet og innhold i den kommunale fødselsomsorgen. Vi ser at den kommunale jordmortjenesten har en relativt lav stillingsandel pr. kommune, og dette er en utfordring mht kvalitet og robusthet. Det vil være behov for å utvikle gode modeller i fellesskap.

Det virker troverdig at det er behov for strukturelle endringer innenfor spesialisthelsetjenesten i Midt-Norge, på grunn av ressurspress og på grunn av behov for å sikre robuste fagmiljø for å sikre kvaliteten i tjenesten. Gjennom Fosen DMS har regionen fått attraktive helseoppgaver og -arbeidsplasser som bidrar til å skaffe nødvendig kompetanse til regionen.

Strategidokumentet legger opp til sentralisering av spesialiteter og akutfunksjoner, mer desentralisering av behandlingstilbud til de store diagnosegruppene, større grad av desentralisering av elektiv behandling etc. På Fosen har det vært et desentralisert poliklinisk tilbud i mange år, pr. tiden 7 spesialiteter, og en avtalespesialist innenfor onkologi. Fosen DMS støtter strategidokumentets planer om mer desentraliserte polikliniske tilbud. De fleste spesialister som har poliklinikkdager på Fosen er organisert som en del av de respektive klinikker i sykehusene. Det viser seg at dette er en sårbar tjeneste, som fortsatt synes å basere

seg på frivillighet blant avdelingenes leger. Vi foreslår at Helse Midt-Norge legger inn i sitt styringsdokument til helseforetakene en plikt til å sørge for at slike desentraliserte tjenester er like forutsigbar som i sykehusene, dvs. at disse er en del av avdelingenes planer.

Selv om Fosen DMS har kommet langt i samhandling og oppgavefordeling, ser vi at andre regioner fortsatt har en lang vei å gå. Det er derfor viktig at strategi 2020 ikke blir en ”stille reform” i forkant av samhandlingsreformen, uten at verken finansielle, strukturelle eller juridiske avklaringer er foretatt. De prosesser som er igangsatt rundt 2 sykehus i Sør-Trøndelag illustrerer utfordringen med at HF setter i gang en prosess med nedlegging av sengeposter og fordeling av oppgaver mellom foretak og kommuner, uten at merbelastningen for kommunene rundt sykehusene er finansiert eller kompetansemessig sikret.

4. og 5. Andre konkrete forslag - Spesialistrehabilitering

I dag prøves det ut helhetlig standardisert pasientforløp for definerte pasientgrupper i hht protokoll ved Fosen DMS, avdeling for observasjon og etterbehandling. Etter vårt syn vil det være fornuftig for Helse Midt-Norge å ta i bruk i større grad desentraliserte behandlingsplasser underlagt spesialisthelsetjenesten, som ved Fosen DMS. Det er samfunnsøkonomisk god ressursutnyttelse med overføring av pasienter til lavere behandlingsnivå tidlig i behandlingsforløpet.

Oppsummering

- *Fosen DMS IKS er enig i de utfordringene som strategidokument 2020 skisserer. Disse utfordringene er de samme som er lagt til grunn for samhandlingsreformen.*
- *Det er viktig at strategi 2020 og Samhandlingsreformen ses i sammenheng. Konsekvensene av de foreslåtte strategiene vil ikke medføre store endringer for de store pasientgruppene i Fosen-regionen, da vi allerede er kommet langt i samhandlingen. Det er viktig at strategien er realistisk mht finansiering, kompetanse og personellressurser.*
- *Fosen DMS ønsker å fortsette arbeidet med å utvikle gode tjenester på tvers av forvaltningsnivå og interkommunalt.*
- *Fosen DMS forventer økt satsning på forebygging i spesialisthelsetjenesten og samarbeid med kommunene om dette.*
- *Digitale Fosen er Fosen DMS IKS sitt svar på hvordan man bør utvikle robuste teknologiske løsninger som styrker kvalitet og gir ressurseffektive pasientforløp. Helse Midt-Norge har finansiert en kartlegging i fm Digitale Fosen, som gir allmenne råd om infrastruktur og integrasjon av teknologi og arbeidsprosesser som støtter opp om dette. Vi stiller erfaringene fra prosjektet til hele regionens disposisjon.,*
- *Vi tilbyr NettOpp Fosen – vår nettbaserte kompetansehevingsportal - som modell for andre regioner i Midt-Norge.*

- *Fosen DMS IKS ber HMN bidra til at staten foretar de nødvendige juridiske og finansielle avklaringer som vil være helt avgjørende for at vi fortsatt skal ha forutsigbarhet for de tiltak som er etablert og for fremtidig utvikling.*

Med vennlig hilsen
på vegne av styret for Fosen DMS IKS

Leena Stenkløv
Daglig leder av Fosen DMS IKS